

รายงานการประชุม
คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๓
วันพฤหัสบดีที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๖๓ เวลา ๑๐.๓๐ – ๑๓.๐๐ น.
ณ ตึกภักดีบดินทร์ ทำเนียบรัฐบาล

กรรมการผู้มาประชุม

๑. พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
๒. นายชวน หลีกภัย ประธานสภาผู้แทนราษฎร	รองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง
๓. นายพรเพชร วิชิตชลชัย ประธานวุฒิสภา	รองประธานกรรมการคนที่สอง
๔. พลเอก ประวิตร วงษ์สุวรรณ รองนายกรัฐมนตรี	รองประธานกรรมการคนที่สาม
๕. พลเอก อนุช อินทรเจริญ ปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๖. พลเอก พรพิพัฒน์ เบญญศรี ผู้บัญชาการทหารสูงสุด	กรรมการ
๗. พลเอก วีรวัฒน์ บุญยะวัฒน์ ผู้แทน ผู้บัญชาการทหารบก	กรรมการ
๘. พลเรือเอก ลือชัย รุดดิษฐ์ ผู้บัญชาการทหารเรือ	กรรมการ
๙. พลอากาศเอก มานัต วงษ์วาทย์ ผู้บัญชาการทหารอากาศ	กรรมการ
๑๐. พลตำรวจเอก จักรทิพย์ ชัยจินดา ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
๑๑. พลเอก สมศักดิ์ รุ่งสิตา เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ	กรรมการ
๑๒. นายสนธิ อักษรแก้ว ประธานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ
๑๓. นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์ ประธานสภาเกษตรกรแห่งชาติ	กรรมการ
๑๔. นายกลินท์ สารสิน ประธานสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๕. นายสุพันธุ์ มงคลสุธี ประธานสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๖. นายชัยรัตน์ ไตรรัตน์จรัสพร ประธานสภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๗. นายศักดิ์ชัย พิเศษพัฒน์ ผู้แทน ประธานสมาคมธนาคารไทย	กรรมการ

๑๘. นายวิษณุ เครืองาม กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
 ๑๙. นายศุภชัย พานิชภักดิ์ กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
 ๒๐. พลเอก อนุพงษ์ เผ่าจินดา กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
 ๒๑. นายชาติศิริ โสภณพนิช กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
 ๒๒. นายเทียนฉาย กีระนันทน์ กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
 ๒๓. นายกานต์ ตระกูลฮุน กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
 ๒๔. นายทศพร ศิริสัมพันธ์ กรรมการและเลขานุการ

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒๕. นายดนุชา พิชยนันท์ ผู้ช่วยเลขานุการ
 รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 ๒๖. นายฉัตรชัย บางชวด ผู้ช่วยเลขานุการ
 รองเลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

กรรมการผู้ลาประชุม

๑. นายบัณฑิต ล่ำขำ กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
 ๒. นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์ กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)
 ๓. นายอุดม สาวนายน กรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ)

ผู้เข้าร่วมประชุม

สำนักนายกรัฐมนตรี

๑. นายดิศทัต โตตระกิตย เลขาธิการนายกรัฐมนตรี
 ๒. นายอนุชา บูรพชัยศรี โฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
 ๓. นางธันยา เลหาทัย ผู้อำนวยการสำนักงานบริหารนโยบายของนายกรัฐมนตรี
 ๔. นางพงษ์สวาท กายอรุณสุทธิ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา รักษาการแทน
 ผู้อำนวยการสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ
 และความสามัคคีปรองดอง

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๕. นายวิโรจน์ นรารักษ์ รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
 ๖. นายวันฉัตร สุวรรณกิตติ ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน
 ๗. นายสุริยนต์ ธีญกิจจานุกิจ ที่ปรึกษาด้านนโยบายและแผนงาน
 ๘. นางสาวกานดา ชูเชิด ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบนิเวศและสังคม
 ๙. นายปณณสิทธิ์ สุรัสวดี ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ
 ๑๐. นางสาววรรณิยา เอมะศิริ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ
 ๑๑. นายกิตติศักดิ์ โมทย์วารีย์ศรี นักวิเคราะห์นโยบายและแผน ชำนาญการพิเศษ
 ๑๒. - ๓๕. เจ้าหน้าที่ สศช. จำนวน ๒๓ คน
 ๓๖. - ๖๔. ผู้ติดตามกรรมการ และผู้เข้าร่วมการประชุม จำนวน ๒๘ คน

เริ่มประชุม ๑๐.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

๑. ประธานกรรมการได้กล่าวต้อนรับกรรมการและผู้เข้าร่วมประชุม และขอขอบคุณกรรมการและหน่วยงานต่าง ๆ ที่ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในช่วงที่ผ่านมา นอกจากนี้ ได้ขอให้กรรมการทุกท่านร่วมแสดงความคิดเห็นต่อประเด็นการพิจารณาต่าง ๆ เพื่อนำข้อคิดเห็นไปประกอบการขับเคลื่อนการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป

๒. มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓

๑. กรรมการและเลขานุการ ได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๓ ณ ดิ깅สันติไมตรีหลังนอก ทำเนียบรัฐบาล ซึ่งได้แจ้งเวียนขอมติเพื่อรับรองรายงานการประชุมดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่พฤษภาคมที่ ๙ เมษายน ๒๕๖๓ และคณะกรรมการได้รับรองรายงานการประชุมโดยไม่มีขอแก้ไขเพิ่มเติม

๒. มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

ระเบียบวาระที่ ๓.๑ ความก้าวหน้าการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ

๑. กรรมการและเลขานุการ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบความเป็นมาของการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศเนื่องจากแผนการปฏิรูปประเทศได้ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ ซึ่งต่อมายุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้ประกาศใช้ เมื่อวันที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๖๑ และวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๖๒ ตามลำดับ ส่งผลจำเป็นต้องมีการดำเนินการตามมาตรา ๑๓ แห่งพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ในกรณีมีเหตุจำเป็นต้องแก้ไขปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านใดเพราะมีการแก้ไขเพิ่มเติมยุทธศาสตร์ชาติหรือแผนแม่บทหรือเพราะเหตุอื่นใดให้คณะรัฐมนตรีแจ้งให้คณะกรรมการปฏิรูปด้านนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านนั้นโดยเร็ว โดยให้นำความในมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติ เมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และมอบหมายคณะกรรมการปฏิรูปประเทศดำเนินการตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาของกฎหมายต่อไป โดยมีประเด็นในการปรับปรุง ๖ ประเด็น ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เห็นชอบผลการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ ตามที่สำนักงานฯ เสนอ ซึ่งได้เห็นชอบขยายระยะเวลาการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ โดยให้คณะกรรมการปฏิรูปประเทศดำเนินการภายใน ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ประกาศแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการปฏิรูปประเทศเพิ่มเติมทุกด้าน ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ เห็นชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศจำนวน ๑๓ ด้าน ได้แก่ (๑) ด้านการเมือง (๒) ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน (๓) ด้านกฎหมาย (๔) ด้านกระบวนการยุติธรรม (๕) ด้านเศรษฐกิจ (๖) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๗) ด้านสาธารณสุข (๘) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ (๙) ด้านสังคม (๑๐) ด้านพลังงาน และ (๑๑) ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ (๑๒) ด้านการศึกษา และ (๑๓) ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

๒. กรรมการและเลขานุการ ได้รายงานความก้าวหน้าการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ โดยสำนักงานฯ และคณะกรรมการปฏิรูปประเทศทั้ง ๑๓ ด้าน ได้จัดให้มีการรับฟังความเห็นผ่านช่องทางต่าง ๆ อาทิ ออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ [@nscr](http://nscr.nesdc.go.th/Line) และจดหมายราชการถึงทุกหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ตั้งแต่เดือนสิงหาคม ถึง กันยายน ๒๕๖๓ และได้จัดให้มีประชุมรับฟังความคิดเห็นต่อการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง ณ ศูนย์การประชุม อิมแพ็ค เมืองทองธานี จังหวัดนนทบุรี เมื่อวันที่ ๒ - ๓ กันยายน ๒๕๖๓ ต่อร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม) เรียบร้อยแล้ว โดยมีสาระสำคัญของร่างแผนฯ ดังนี้

๒.๑ กิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน	กิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)
๑. การเมือง	๑. การส่งเสริมความรู้ทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข โดยการใช้สื่อสมัยใหม่ เนื้อหาทันสมัย และเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่ม
	๒. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ โดยการผลักดันกฎระเบียบที่สำคัญและการสร้างเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็ง
	๓. การสร้างความสามัคคีปรองดองสมานฉันท์ของคนในชาติ โดยแนวทาง มาตรการ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง
	๔. การเสริมสร้างความเข้มแข็งและความโปร่งใสของการเมืองท้องถิ่น โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความโปร่งใสของการเมืองท้องถิ่น
	๕. การส่งเสริมการพัฒนาพรรคการเมือง โดยการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมของพรรคการเมืองและผลักดันการเลือกตั้งขั้นต้นภายในพรรคการเมือง
๒. การบริหารราชการแผ่นดิน	๑. พลิกโฉมการบริหารงานและการบริการภาครัฐเพื่อเป็นแพลตฟอร์มของทุกภาคส่วนสำหรับแก้ไขปัญหาและเยียวยาประเทศภายหลัง COVID-๑๙
	๒. การสร้างความยืดหยุ่น คล่องตัว และทันการเปลี่ยนแปลง ในระบบการบริหารราชการ
	๓. การเปิดระบบบริหารทรัพยากรบุคคลในภาครัฐเพื่อความยืดหยุ่น คล่องตัว และเชื่อมโยงกัน
	๔. การสร้างความเข้มแข็งในการบริหารราชการเชิงพื้นที่โดยประชาชนเพื่อประชาชน
	๕. การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่มีความรวดเร็ว คุ่มค่า ปราศจากการทุจริต
๓. ด้านกฎหมาย	๑. มีกลไกยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพของประชาชน
	๒. จัดให้มีกลไกทางกฎหมายเพื่อให้มีการพิจารณาปรับเปลี่ยนโทษทางอาญาที่ไม่ใช่ความผิดร้ายแรงให้เป็นโทษปรับเป็นพินัย เพื่อลดผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน
	๓. จัดให้มีกลไกกำหนดให้ส่วนราชการหรือหน่วยงานของรัฐซึ่งมีหน้าที่ควบคุม กำกับดูแล และบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมาย นำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย
	๔. จัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย
	๕. จัดทำประมวลกฎหมายเพื่อรวบรวมกฎหมายเรื่องเดียวกันไว้ด้วยกันเพื่อความสะดวกในการใช้งาน
๔. ด้านกระบวนการยุติธรรม	๑. การให้ประชาชนสามารถติดตามความคืบหน้า ขั้นตอนการดำเนินงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม
	๒. การรับแจ้งความร้องทุกข์ต่างท้องที่
	๓. การจัดหาทนายความอาสาประจำสถานีตำรวจให้ครบทุกสถานีทั่วประเทศ
	๔. ปฏิรูประบบการปล่อยชั่วคราว
	๕. การบันทึกภาพและเสียงในการตรวจค้น จับกุม และการสอบปากคำในการสอบสวน
๕. เศรษฐกิจ	๑. การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added)
	๒. การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง
	๓. การเพิ่มโอกาสของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กในอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย
	๔. การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนในภูมิภาคของประเทศไทย (Regional Trading/Investment Center)
	๕. การพัฒนาศักยภาพคนเพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน	กิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock)
๖. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑. เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย
	๒. การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด
	๓. การบริหารจัดการน้ำเพื่อสร้างเศรษฐกิจชุมชนในพื้นที่นอกเขตชลประทาน
	๔. ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาตาพุด
๗. สาธารณสุข	๑. การปฏิรูปการจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุขเพื่อความมั่นคงแห่งชาติด้านสุขภาพ
	๒. การปฏิรูปเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการดูแลรักษาโรคไม่ติดต่อ โดยการบูรณาการการสร้างเสริมสุขภาพ ความรอบรู้ด้านสุขภาพ และป้องกันโรคกับการรักษาพยาบาลในระบบบริการสุขภาพอย่างต่อเนื่องยั่งยืน
	๓. การปฏิรูปการยกระดับการเข้าถึงบริการการบริบาลดูแลสำหรับผู้สูงอายุทั่วประเทศ
๘. สื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ	๑. การพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและการจัดการ Fake News
	๒. การกำกับดูแลสื่อออนไลน์
	๓. การยกระดับการรู้เท่าทันสื่อ
๙. สังคม	๑. การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ
	๒. ผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นที่เพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
	๓. การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการเพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างครอบคลุมและทั่วถึง
	๔. ออกกฎระเบียบให้เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนเมืองในการพัฒนาชุมชนของตนเอง
	๕. การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน
๑๐. พลังงาน	๑. ศูนย์อำนวยการเบ็ดเสร็จ One-Stop-Service โรงไฟฟ้าที่แท้จริง
	๒. การพัฒนาศูนย์สารสนเทศพลังงานแห่งชาติ
	๓. การใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงาน (ESCO) สำหรับหน่วยงานภาครัฐ
	๔. การพัฒนาปิโตรเคมีระยะที่ ๔
	๕. ปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและธุรกิจก๊าซธรรมชาติเพื่อเพิ่มการแข่งขัน
๑๑. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑. ประชาชนผู้ร่วมใจด้านภัยทุจริต
	๒. เปิดโปง ปลอดภัย ได้รับการคุ้มครอง
	๓. กระบวนการยุติธรรม มุ่งผลสัมฤทธิ์
	๔. ราชการไทยโปร่งใสไร้ผลประโยชน์
	๕. สกัดกั้นการทุจริตเชิงนโยบาย
๑๒. การศึกษา	๑. การป้องกันเด็กและเยาวชนหลุดออกจากระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัย เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
	๒. การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ ที่เน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ และนำไปสู่การจ้างงาน
	๓. การปรับเปลี่ยนโฉมการจัดการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษา เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
	๔. การปฏิรูปการจัดการเรียนการรู้
	๕. การสร้างระบบการผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพ
	๖. การปฏิรูประบบการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศเพื่อการศึกษา (Big Data for Education)
๑๓. วัฒนธรรม กีฬา แรงงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	๑. การปฏิรูปด้านวัฒนธรรมและค่านิยมในสังคมไทย
	๒. โครงการส่งเสริมประชาชนเป็นศูนย์กลางในการสร้างวิถีชีวิตทางการกีฬาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม และการสร้างโอกาสทางการกีฬาและการพัฒนานักกีฬา
	๓. โครงการพัฒนาโครงสร้างรองรับสังคมของการเสริมสร้างสมรรถนะกำลังคนและสร้างงานอย่างครบวงจร
	๔. โครงการบริหารจัดการศักยภาพบุคลากรของประเทศ

๒.๒ รายชื่อกฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุง

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน	กฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุง (เรียงตามลำดับการเสนอกฎหมาย)
๑. การเมือง	๑. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. ....
	๒. ร่างพระราชบัญญัติร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการนโยบายสาธารณะ พ.ศ. ....
๒. การบริหารราชการแผ่นดิน	๑. ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
	๒. ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
	๓. ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑
	๔. ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติว่าด้วยธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. ๒๕๔๔ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
	๕. ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการลาของข้าราชการ พ.ศ. ๒๕๕๕
	๖. ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสารบรรณ พ.ศ. ๒๕๒๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
๓. ด้านกฎหมาย	๑. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. ....
	๒. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดทำประมวลกฎหมายแบบต่อเนื่องเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงได้โดยสะดวก พ.ศ. ....
	๓. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. ....
	๔. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
	๕. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยแก้ไขเพิ่มเติมประมวลรัษฎากร (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
	๖. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่อยู่ในความครอบครองของหน่วยงานของรัฐและเอกชน พ.ศ. ....
๔. ด้านกระบวนการยุติธรรม	๑. ร่างพระราชบัญญัติระยะเวลาในการดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ....
๕. เศรษฐกิจ	๑. ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. ๒๕๒๒
	๒. ปรับปรุงแก้ไข พระราชกำหนดการบริหารจัดการการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. ๒๕๖๐
	๓. ร่าง พระราชบัญญัติภาพยนตร์และวีดิทัศน์แห่งชาติ พ.ศ. ....
	๔. ร่าง พระราชบัญญัติความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ....
	๕. ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติภาษีสรรพสามิต พ.ศ. ๒๕๖๐
	๖. ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการผังเมือง พ.ศ. ๒๕๖๒
๖. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑. ร่างพระราชบัญญัติการกำหนดและปรับปรุงพื้นที่เขตการปกครองของจังหวัดทางทะเล พ.ศ. ....
๗. สาธารณสุข	๑. ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘
๘. สื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ	๑. ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖
	๒. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดการข้อมูลข่าวปลอม พ.ศ. ....
๙. สังคม	๑. ร่างพระราชบัญญัติกองทุนบำเหน็จบำนาญแห่งชาติ พ.ศ. ....
	๒. ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบคณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอมีบัตรประจำตัวคนพิการฯ พ.ศ. ๒๕๕๖ ข้อ ๖
	๓. ร่างระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยคณะกรรมการชุมชนของเทศบาล พ.ศ. ....
	๔. ร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งองค์กรบริหารจัดการที่ดินและทรัพย์สินที่จัดให้แก่ประชาชน พ.ศ. ....

แผนการปฏิรูปประเทศด้าน	กฎหมายที่ต้องจัดทำหรือปรับปรุง (เรียงตามลำดับการเสนอกฎหมาย)
๑๐. พลังงาน	๑. ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๔๘ กฎหมายว่าด้วยโรงงาน (อาทิ พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕) กฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร (อาทิ พระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ. ๒๕๒๒ แก้ไขล่าสุด ถึง ฉบับที่ ๕ พ.ศ. ๒๕๕๘) กฎหมายว่าด้วยการพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน (พระราชบัญญัติการพัฒนาและส่งเสริมพลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕) และ/หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง
	๒. ร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชน พ.ศ. ....
	๓. ร่างพระราชบัญญัติกระจายหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ....
	๔. ร่างพระราชบัญญัติรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ....
	๕. ร่างระเบียบและกฎเกณฑ์ว่าด้วย Third Party Access ของระบบส่งและระบบจำหน่าย พ.ศ. ....
	๖. ร่างระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมกิจการโซลาร์รูฟเสรี พ.ศ. ....
	๗. ร่างระเบียบว่าด้วยการส่งเสริมให้มีการเก็บสะสมพลังงานไฟฟ้าที่ผลิตจากโซลาร์รูฟและนำกลับมาใช้ใหม่ พ.ศ. ....
	๘. ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบว่าด้วยการเชื่อมต่อโซลาร์รูฟกับระบบของฝ่ายจำหน่าย
	๙. ร่างกฎกระทรวงพลังงานว่าด้วยการกำหนดประเภท หรือขนาดของอาคาร และมาตรฐาน หลักเกณฑ์ และวิธีการในการออกแบบอาคารเพื่อการอนุรักษ์พลังงาน (Building Energy Code: BEC) พ.ศ. ....
	๑๐. ร่างประกาศหรือระเบียบกระทรวงพลังงาน ว่าด้วยการนำรูปแบบธุรกิจ Energy Service Companies (ESCO) มาใช้กับภาครัฐ พ.ศ. ....
	๑๑. แนวปฏิบัติของกรมบัญชีกลางว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้าง ESCO ภาครัฐ
๑๑. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ	๑. ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบว่าด้วยการรักษาความลับของทางราชการให้คุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๔
	๒. ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบว่าด้วยมาตรการคุ้มครองเบื้องต้นตามกฎหมายว่าด้วยมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๔
	๓. ร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ พ.ศ. ....
	๔. ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติการรับสินบน พ.ศ. ๒๕๕๔
	๕. ปรับปรุงแก้ไข ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการจัดการเรื่องราวร้องทุกข์ พ.ศ. ๒๕๕๒
	๖. ร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบโดยการกระทำอันเป็นการฟอกเงิน พ.ศ. ....
	๗. ปรับปรุงแก้ไข มาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการ (ศปท. ในทุกระดับ)
	๘. ปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติข้อมูลข่าวสารของราชการ พ.ศ. ๒๕๔๐
๑๒. การศึกษา	๑. ร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ....
๑๓. วัฒนธรรม กีฬา แรงงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	-

๓. กรรมการและเลขานุการ ได้รายงานแนวทางการดำเนินการในระยะต่อไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยคณะกรรมการปฏิรูปประเทศจะนำความเห็นจากการรับฟังผ่านช่องทางต่าง ๆ เพื่อประกอบการพิจารณาดำเนินการปรับปรุงร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม) เพื่อเสนอที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศทุกคณะภายในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ และเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาภายในช่วงเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓ และเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป นอกจากนี้ สำหรับกิจกรรม Big Rock สำนักงานฯ จะได้ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสำนักงบประมาณในการจัดทำโครงการเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป ทั้งนี้ กิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปที่ไม่ได้เป็นกิจกรรม Big Rock สำนักงานฯ จะเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายหน่วยงานผู้รับผิดชอบตามแผนการปฏิรูปไปพิจารณาดำเนินการเป็นภารกิจปกติของหน่วยงานต่อไป

๔. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

คณะกรรมการได้หารือและให้ข้อเสนอแนะต่อกิจกรรมปฏิรูปที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ (Big Rock) ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านต่าง ๆ เพื่อให้คณะกรรมการปฏิรูปพิจารณาประกอบการปรับปรุงแผนฯ สรุปได้ดังนี้

๔.๑ ด้านการเมือง เพิ่มเติมกิจกรรมปฏิรูปที่ส่งเสริมการเมืองที่ซบธรรมและสุจริต

๔.๒ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน ประกอบด้วย

- ๑) ทบทวนคำว่า “พลิกโฉม” ในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ พลิกโฉมการบริหารงานและการบริการภาครัฐเพื่อเป็นแพลตฟอร์มของทุกภาคส่วนสำหรับแก้ไขปัญหาและเยียวยาประเทศภายหลัง COVID-๑๙ ให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น
- ๒) ให้ความสำคัญกับการใช้ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ในการวิเคราะห์และบริหารราชการแผ่นดินและประเด็นเรื่อง Digital Government เป็นส่วนที่จะทำให้ภาครัฐและเอกชนเอาข้อมูลมาไว้ที่เดียวกัน/เชื่อมโยงและบูรณาการกัน ซึ่งนับเป็นกิจกรรมปฏิรูปที่สำคัญอย่างยิ่ง ทั้งนี้ งบประมาณนับเป็นปัจจัยสำคัญของความสำเร็จในการจัดทำระบบดิจิทัล
- ๓) เพิ่มเติมประเด็นการเบิกจ่ายของภาครัฐให้รวดเร็ว ในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐที่มีความรวดเร็ว คุ่มค่า ปราศจากการทุจริต

๔.๓ ด้านกฎหมาย ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปกฎหมายเพื่อลดขั้นตอน การอนุมัติ การอนุญาตของทางราชการ และเพื่อให้กฎหมายมีความทันสมัย

๔.๔ ด้านกระบวนการยุติธรรม เพิ่มเติมกิจกรรมการปรับปรุงการลดโทษของกรมราชทัณฑ์

๔.๕ ด้านเศรษฐกิจ ประกอบด้วย

- ๑) เพิ่มเติมประเด็นการจัดหาตลาดให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงอย่างครบวงจรในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การสร้างเกษตรมูลค่าสูง (High Value Added)
- ๒) ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Wellness/Medical Tourism) โดยอาจพิจารณาแยกออกจากกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพสูง และเร่งพัฒนาเสริมสร้างให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวรูปแบบดังกล่าว
- ๓) เร่งรัดการดำเนินกิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ การเป็นศูนย์กลางด้านการค้าและการลงทุนในภูมิภาคของประเทศไทย (Regional Trading/Investment Center) เนื่องจากการเข้ามาดำเนินธุรกิจของชาวต่างชาติในประเทศไทย อาทิ การตั้งสำนักงานของบริษัทในประเทศจะนำไปสู่การสร้างงานตลอดจนการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่องด้วย
- ๔) นอกจากนี้ ควรพิจารณาให้ความสำคัญกับประเด็นด้านนวัตกรรม ด้านความหลากหลายทางชีวภาพและการพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ ด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย และด้านการพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางด้านโลจิสติกส์

๔.๖ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย

- ๑) เพิ่มเติมการส่งเสริมให้ภาครัฐ ภาคเอกชน หรือเกษตรกร เข้ามามีส่วนร่วมในการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ เช่น การปลูกไม้มีค่า การสร้างป่าชุมชน เป็นต้น ในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ เพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย
- ๒) เพิ่มเติมประเด็นการดูแลพื้นที่ชายฝั่งทางทะเล การแก้ไขปัญหาการกัดเซาะทางทะเลและชายฝั่ง ในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัด
- ๓) เพิ่มเติมการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน (PM ๒.๕) อันเนื่องมาจากปัญหาหมอกควัน การใช้ยานพาหนะ การก่อสร้าง รวมถึงปัญหาขยะและน้ำเสียอย่างครบวงจร ในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ ระบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ กรณีเขตควบคุมมลพิษมาตาพุด

๔) นอกจากนี้ ควรพิจารณาเร่งรัดการจัดที่ดินทำกินให้ประชาชนตามกลไกของคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ (คทช.)

๔.๗ ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย

- ๑) เพิ่มเติมการบริหารจัดการสื่อที่ผิดกฎหมายเพื่อให้เกิดความครอบคลุมในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและการจัดการ Fake News
- ๒) เพิ่มเติมการสร้างสรรค์สื่อที่ดีและมีคุณภาพในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การกำกับดูแลสื่อออนไลน์
- ๓) เพิ่มเติมการรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัลและการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับประชาชนในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๓ การยกระดับการรู้เท่าทันสื่อ

๔.๘ ด้านสังคม ประกอบด้วย

- ๑) เพิ่มเติมการสร้างหลักประกันรายได้ก่อนและหลังวัยเกษียณในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ และควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้คนหลังวัยเกษียณสามารถพึ่งพาตนเองและมีงานทำด้วย
- ๒) ให้ความสำคัญกับการดำเนินการให้ประชาชนใช้ที่ดินให้เกิดประโยชน์สูงสุดในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๕ การสร้างมูลค่าให้กับที่ดินที่รัฐจัดให้กับประชาชน ทั้งนี้ อาจพิจารณาเปลี่ยนชื่อกิจกรรมปฏิรูปเป็น “การจัดหาที่ดินทำกินให้กับประชาชน” เพื่อให้กิจกรรมดังกล่าวมีความครอบคลุมและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น
- ๓) เพิ่มเติมประเด็นการพัฒนาเมืองในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๔ ออกกฎระเบียบให้เอื้อต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนเมืองในการพัฒนาชุมชนของตนเอง ทั้งนี้ อาจพิจารณาเปลี่ยนชื่อกิจกรรมปฏิรูปจาก “การออกกฎระเบียบ” เป็น “การจัดระเบียบ” เพื่อให้ครอบคลุมการดำเนินการทั้งกฎระเบียบและการบริหารจัดการ

๔.๙ ด้านพลังงาน ประกอบด้วย

- ๑) ให้ความสำคัญกับการนำเอาเทคโนโลยีดิจิทัลมาช่วยเร่งรัดกระบวนการและลดขั้นตอนในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ ศูนย์อนุมัติอนุญาตเบ็ดเสร็จ One-Stop-Service โรงไฟฟ้าที่แท้จริง
- ๒) นอกจากนี้ ควรพิจารณาให้ความสำคัญกับประเด็นการส่งเสริมเชื้อเพลิงชีวมวลจากการเกษตร

๔.๑๐ ด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ ปรับเปลี่ยนชื่อกิจกรรมปฏิรูปให้ชัดเจนและสื่อถึงผลอย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

๔.๑๑ ด้านการศึกษา ประกอบด้วย

- ๑) ทบทวนชื่อกิจกรรมปฏิรูปที่ ๑ การป้องกันเด็กและเยาวชนหลุดออกจากระบบการศึกษาตั้งแต่ระดับปฐมวัยเพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ให้มีความชัดเจนและสื่อถึงผลอย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น
- ๒) เพิ่มเติมการส่งเสริมให้นักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาเข้าร่วมฝึกปฏิบัติการทำงานในกิจกรรมปฏิรูปที่ ๒ การจัดอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีและระบบอื่น ๆ โดยเน้นการฝึกปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบและนำไปสู่การจ้างงาน
- ๓) นอกจากนี้ ควรพิจารณาเพิ่มเติมกิจกรรมปฏิรูปที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความรู้ความเข้าใจและเสริมสร้างพัฒนาหลักคิด วิสัยทัศน์ และทัศนคติ ให้แก่นักเรียนและนักศึกษาด้วย

๔.๑๒ ด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงานและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้ความสำคัญในประเด็นสำคัญ ได้แก่ การนำค่านิยมที่ดีมาปรับหลักคิดและทัศนคติ การพัฒนาจิตใจโดยใช้ศาสนาและศิลปะ และการนำวัฒนธรรมมาพัฒนาและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ

๕. มติที่ประชุม รับทราบ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการแจ้งความเห็นของที่ประชุมต่อคณะกรรมการปฏิรูปประเทศเพื่อพิจารณาประกอบการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศตามขั้นตอนต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

ระเบียบวาระที่ ๔.๑ การดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ ตามมาตรา ๑๐ ของพระราชบัญญัติการจัดทำ ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑. กรรมการและเลขานุการ ได้เสนอการดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ ตามมาตรา ๑๐ ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ให้ที่ประชุมพิจารณา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑.๑ การดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ ตามมาตรา ๑๐ ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐

๑.๑.๑ พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐ วรรค ๔ บัญญัติให้สามารถดำเนินการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศได้ โดยจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) ได้ส่งผลกระทบต่อทั่วโลกอย่างกว้างขวางและรุนแรง ส่งผลกระทบต่อทางเศรษฐกิจและสังคม อาทิ สังคมสูงวัย ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำ ความเหลื่อมล้ำเพิ่มขึ้น สำนักงานฯ จึงได้ดำเนินการพิจารณาทบทวนแผนที่เกี่ยวข้องในกรณีที่สถานการณ์ของโลกหรือสถานการณ์ของประเทศเปลี่ยนแปลงไป โดยได้ประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์ผลกระทบจากการระบาดของโควิด-๑๙ ในมิติต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับประเทศไทย โดยใช้เครื่องมือ PESTLE และ SWOT Analysis กับข้อมูลสถิติ ผลการศึกษา งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างรอบคอบและครอบคลุม ซึ่งสามารถสรุปผลการประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์ผลกระทบจากการระบาดของโควิด-๑๙ ได้ ดังนี้ (๑) ผลกระทบระยะสั้น อาทิ การลดลงของรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างชาติ การหดตัวของเศรษฐกิจและปริมาณการค้าโลก การว่างงานเพิ่มสูงขึ้น และจำนวนและความรุนแรงของปัญหาความยากจนเพิ่มสูงขึ้น (๒) ผลกระทบระยะยาว อาทิ การเร่งขึ้นของการเข้าสู่โลกดิจิทัล (Digital Transformation) ที่เทคโนโลยีจะมีบทบาทมากขึ้น ทั้งต่อพฤติกรรมผู้บริโภค แนวทางการประกอบธุรกิจ และรูปแบบการทำงาน การลดความเข้มข้นของกระแสโลกาภิวัตน์/protectionism แนวโน้มการปรับเปลี่ยนห่วงโซ่การผลิตโลก (๓) จุดแข็งและโอกาส อาทิ ความสำเร็จในการควบคุมและป้องกันการระบาดของโควิด-๑๙ ความเป็นมิตรของคนไทย และความต้องการของตลาดโลกโดยเฉพาะด้านอาหารปลอดภัย สถานที่ท่องเที่ยว และแหล่งการลงทุนที่ปลอดภัย (Safe Place) รวมทั้งพิจารณาทบทวนให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ เจือจาง และบริบทการพัฒนาใหม่ของประเทศยิ่งขึ้น โดยยังคง “เป้าหมาย (Ends)” การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติไว้เช่นเดิม หากแต่มีการทบทวนและปรับเปลี่ยน “แนวทาง/วิธีการ (Ways)” ใหม่ในรูปแบบของ “แผนแม่บทเฉพาะกิจ (Contingency Plan)” ซึ่งจะดำเนินการคู่ขนานไปกับแผนแม่บทฯ อื่น ๆ รวมถึงปรับเปลี่ยน “เครื่องมือ (Means)” ใหม่ในรูปแบบของ “แผนปฏิบัติการตามแผนแม่บทเฉพาะกิจ”

๑.๑.๒ ทั้งนี้ สำนักงานฯ ได้ดำเนินการยกร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ อันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ โดยมีการกำหนดทิศทางการพัฒนาเพื่อให้ประเทศไทยมีความเท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถรับและลดความเสี่ยงขณะเดียวกันยังมีศักยภาพในการสร้างสรรค์ผลประโยชน์จากโอกาสที่เกิดขึ้นได้อย่างเป็นรูปธรรม จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของประเทศ

ให้สามารถ “ ล้มแล้วลุกไว ” (Resilience) ประกอบด้วย ๓ แนวทางการพัฒนา การพร้อมรับ (Cope) การปรับตัว (Adapt) และการเปลี่ยนแปลงเพื่อพร้อมเติบโตอย่าง ยั่งยืน (Transform) ซึ่งจะช่วยให้ประเทศมีการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืนภายใต้หลัก ๓ ชั้น การพัฒนา ได้แก่ Survival (การอยู่รอด) Sufficiency (พอเพียง) และ Sustainability (ยั่งยืน) โดยวางแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ มีประเด็นการพัฒนาที่สำคัญ ๔ ประเด็น ได้แก่

- (๑) การเพิ่มความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากภายในประเทศ (Local Economy) ซึ่งมีประเด็นย่อย ได้แก่ การส่งเสริมการจ้างงาน การช่วยเหลือและพัฒนาศักยภาพ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) และการกระจายความเจริญทาง เศรษฐกิจไปยังเมืองหลักและเมืองรอง
- (๒) การยกระดับขีดความสามารถของประเทศเพื่อรองรับการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน ในระยะยาว (Future Growth) ซึ่งมีประเด็นย่อย ได้แก่ การส่งเสริมอุตสาหกรรม และบริการทางการแพทย์ครบวงจรการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และเน้น คุณภาพ การยกระดับภาคการเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูง การส่งเสริมอุตสาหกรรม อาหาร และการปรับอุตสาหกรรมยานยนต์ไปสู่อุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่
- (๓) การพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของคน (Human Capital) ซึ่งมีประเด็น ย่อย ได้แก่ การพัฒนาทักษะแรงงานและการเรียนรู้ การขยายและพัฒนาระบบ หลักประกันทางสังคม และการเสริมสร้างความมั่นคงทางสุขภาพ
- (๔) การปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐานเพื่อส่งเสริมฟื้นฟูและพัฒนาประเทศ (Enabling Factors) ซึ่งมีประเด็นย่อย ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อ รองรับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจใหม่ การปรับปรุงกฎหมายและส่งเสริมภาครัฐ ดิจิทัล การพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรม การเสริมสร้างความมั่นคงและการบริหาร จัดการความเสี่ยง และการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของเครือข่ายและภาคีการพัฒนา

๑.๑.๓ คำโครงการแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์ โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ ประกอบไปด้วย ๓ ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ ๑ สถานการณ์ ปัญหาและความจำเป็น ส่วนที่ ๒ กรอบแนวคิดการพัฒนาและสาระสำคัญของแผนแม่บท เฉพาะกิจฯ และส่วนที่ ๓ โครงการสำคัญของแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ

๑.๑.๔ แนวทางการดำเนินการในระยะต่อไป สำนักงานฯ จะเสนอขอความเห็นชอบจาก คณะรัฐมนตรีในการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความ จำเป็นของประเทศตามมาตรา ๑๐ ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ภายในเดือนกันยายน ๒๕๖๓ ทั้งนี้ ขอให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ พิจารณาร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ที่สำนักงานฯ ได้ยกร่างมาเบื้องต้นและให้ความเห็น กลับมายังสำนักงานฯ ภายในวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๖๓ และในช่วงเวลาคู่ขนานกันนั้น สำนักงานฯ จะใช้ร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ฉบับดังกล่าวในการรับฟังความคิดเห็นผ่าน วิธีการที่หลากหลายเพื่อให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายและทุกภาคีพัฒนาที่เกี่ยวข้องอย่าง ต่อเนื่องให้แล้วเสร็จภายในช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๖๓ โดยจะใช้การประชุมประจำปี ๒๕๖๓ ของ สำนักงานฯ เป็นเวทีแรกในการรับฟังความคิดเห็นต่อร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ เพื่อนำความ คิดเห็นมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ฉบับสมบูรณ์ และเสนอ ต่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาตามขั้นตอนต่อไปภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๖๓

๑.๑.๕ สำหรับการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ จะดำเนินการผ่าน ๓ กลุ่มโครงการ เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการบริหารและขับเคลื่อนเศรษฐกิจ รวมทั้งบรรลุผลกระทบบางเชิงสังคม ได้แก่ โครงการภายใต้พระราชกำหนดอำนาจกระทรวงการคลังเงินกู้เพื่อแก้ไขปัญหา เยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม โครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ และโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕

๑.๒ โครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕

๑.๒.๑ สำนักงานฯ ร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการจัดทำโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๕ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ในการ (๑) การมองเป้าหมายร่วมกันในการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๒) การจัดทำโครงการสำคัญตามการวิเคราะห์ห่วงโซ่ความสัมพันธ์และช่องว่างการพัฒนาต่อการบรรลุเป้าหมาย (๓) การจัดลำดับความเร่งด่วนของโครงการสำคัญ ทำให้ได้มาซึ่งโครงการสำคัญที่สอดคล้องกับห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย (Final Value Chain Thailand) ของ ๑๔๐ เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ได้อย่างเป็นรูปธรรม จำนวน ๕๗๑ โครงการ โดยจำแนกเป็น (๑) โครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ ที่สอดคล้องกับร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔-๒๕๖๕ ซึ่งเป็นโครงการที่ต้องให้ความสำคัญเป็นลำดับแรก (Top Priorities) จำนวน ๒๕๐ โครงการ (๒) โครงการสำคัญรองรับการพัฒนาประเทศ ที่สอดคล้องกับการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายย่อยที่เกี่ยวข้องจากทั้ง ๑๔๐ เป้าหมายของ ๒๓ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน ๓๒๑ โครงการ โดยสามารถสืบค้นข้อมูลรายละเอียดโครงการเพิ่มเติมได้จากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ซึ่งทางฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดเตรียมและส่งมอบรหัสผู้ใช้ (Username) และรหัสผ่าน (Password) ให้กับกรมการฯ เป็นที่เรียบร้อยแล้วในการประชุมครั้งนี้

๑.๒.๒ สำหรับแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ เพื่อให้เกิดการบรรลุผลได้อย่างเป็นรูปธรรม เห็นสมควรดำเนินการตามแนวทางดังต่อไปนี้

- (๑) สำนักงบประมาณพิจารณาจัดสรรงบประมาณรองรับการดำเนินการโครงการสำคัญประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๕ จำนวน ๕๗๑ โครงการ ในลักษณะงบประมาณพิเศษหรืองบประมาณแบบบูรณาการ และให้ใช้ร่าง “แผนแม่บทเฉพาะกิจภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติอันเป็นผลมาจากสถานการณ์โควิด-๑๙ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕” และห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย (Final Value Chain Thailand) เพื่อประกอบการพิจารณาการจัดสรรงบประมาณเพื่อการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ต่อไป
- (๒) สำนักงานฯ ร่วมกับหน่วยงานที่มีโครงการสำคัญจัดทำรายละเอียดโครงการสำคัญให้มีความสมบูรณ์ครบถ้วน โดยใช้ข้อมูลตั้งต้นจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) และร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ ต่อไป
- (๓) ทุกหน่วยงานของรัฐจัดทำแผนปฏิบัติการรายปีตามกระบวนการที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

- ๒.๑ ร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ควรนำประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ความเสี่ยงในประเด็นด้านความมั่นคง รวมทั้งความขัดแย้งทั้งทางบกและทางทะเล ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อประเทศไทยในมิติต่าง ๆ มาพิจารณาประกอบการจัดทำร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ให้มีความครอบคลุมต่อไป
- ๒.๒ การจัดทำร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ควรพิจารณาจัดทำให้มีความครอบคลุมประเด็นที่เป็นผลจากสถานการณ์โควิด-19 และโรคอุบัติใหม่ต่าง ๆ โดยควรจัดทำเป็นแผนแม่บทประเด็นโรคอุบัติใหม่ โดยเฉพาะ ซึ่งกรรมการและเลขานุการได้ชี้แจงว่าร่างแผนแม่บทเฉพาะกิจฯ ที่ได้จัดทำขึ้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยสามารถกลับสู่ระดับการพัฒนา ก่อนการระบาดของโควิด-19 และยกระดับการพัฒนาประเทศตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ โดยสำนักงานฯ จะดำเนินการตามมาตรา ๑๑ ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่ระบุให้มีการทบทวนยุทธศาสตร์ชาติอย่างน้อยทุก ๆ ๕ ปี โดยจะดำเนินการพิจารณาประเด็นและแนวทางการพัฒนาของทั้งยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ ให้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์อย่างเป็นปัจจุบัน ซึ่งจะต้องพิจารณาให้ครอบคลุมการรับมือโรคอุบัติใหม่ต่าง ๆ อย่างเป็นบูรณาการ

๓. มติที่ประชุม

- ๓.๑ เห็นชอบการแก้ไขเพิ่มเติมแผนแม่บทให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ โดยมอบหมายให้สำนักงานฯ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และให้สำนักงานฯ ดำเนินการตามแนวทางการจัดทำแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในรูปแบบเฉพาะกิจเพื่อรองรับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-๑๙ ในช่วงระหว่างปี ๒๕๖๔-๒๕๖๕ ตามที่สำนักงานฯ เสนอ
- ๓.๒ เห็นชอบโครงการสำคัญเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และมอบหมายให้สำนักงานฯ ประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามแนวทางการขับเคลื่อนโครงการสำคัญตามที่สำนักงานฯ เสนอ
- ๓.๓ มอบหมายให้สำนักงานฯ นำผลการพิจารณาตามข้อ ๓.๑ และ ๓.๒ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาสั่งการต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔.๒ ร่างระเบียบที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....

๑. กรรมการและเลขานุการ ได้รายงานความเป็นมาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขระเบียบที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้
- ๑.๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๖๒ เห็นชอบการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง และมอบหมายคณะกรรมการปฏิรูปประเทศดำเนินการตามขั้นตอนและกรอบระยะเวลาของกฎหมาย ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๓ ขยายระยะเวลาการปรับปรุงแผนการปฏิรูป และให้คณะกรรมการปฏิรูปดำเนินการภายใน ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่แต่งตั้งกรรมการปฏิรูปเพิ่มเติม ซึ่งคณะรัฐมนตรีได้มีมติแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปประเทศ ๑๓ ด้าน เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓ ทำให้คณะกรรมการปฏิรูปทุกคณะต้องดำเนินการปรับปรุง

แผนการปฏิรูปประเทศให้แล้วเสร็จภายในวันที่ ๒๘ กันยายน ๒๕๖๓ โดยที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศทุกคณะ ในการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ได้เห็นชอบเค้าโครงการปรับปรุงแผนการปฏิรูปประเทศ ตามที่สำนักงานฯ เสนอ และมอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการปรับปรุงระเบียบที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูป ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อ ๘ ตามขั้นตอนของมาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ ต่อไป

- ๑.๒ กรรมการและเลขานุการ ได้เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาว่าระเบียบที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ที่สำนักงานฯ ได้ยกร่างโดยแก้ไขเฉพาะข้อ ๘ ตามระเบียบฉบับเดิม เพื่อกำหนดความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ผลอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดที่ชัดเจน ระบุกิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ และขอเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายพร้อมทั้งการจัดลำดับความสำคัญของกฎหมาย โดยมีการแก้ไขเปรียบเทียบกับฉบับเดิม ดังนี้

ระเบียบที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐	ร่างระเบียบที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ....
<p>ข้อ ๘ รายละเอียดในร่างแผนการปฏิรูปประเทศให้เป็นไปตามแบบท้ายระเบียบนี้ โดยอย่างน้อยจะต้องมีการระบุรายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) เรื่องและประเด็นปฏิรูป ซึ่งต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับหัวข้อของแผน ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บท เป้าหมายหรือผลอันพึงประสงค์และผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จ และกรอบระยะเวลาในการดำเนินการ</p> <p>(๒) ขั้นตอนการดำเนินการ ซึ่งต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการและระยะเวลาดำเนินการในแต่ละขั้นตอน หน่วยงานของรัฐที่มีหน้าที่รับผิดชอบ ประมาณการวงเงินและแหล่งเงินที่ต้องใช้ดำเนินการในภาพรวม และเป้าหมายหรือตัวชี้วัดการดำเนินการในแต่ละช่วงระยะเวลา เพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการประเมินความคืบหน้าของการดำเนินการ</p> <p>(๓) ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการ ต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างกฎหมาย โดยอาจจัดทำเป็นร่างกฎหมายหรืออาจระบุเป็นหลักการของร่างกฎหมายก็ได้ แต่จะต้องมีรายละเอียดเพียงพอที่จะสามารถเข้าใจถึงกลไกและสาระสำคัญในการดำเนินการได้อย่างชัดเจนเพื่อจัดทำเป็นร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งให้ระบุมาตรการทางการบริหารอื่นที่จะนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล</p>	<p>ข้อ ๘ รายละเอียดในร่างแผนการปฏิรูปประเทศให้เป็นไปตามแบบท้ายระเบียบนี้โดยอย่างน้อยจะต้องมีการระบุรายละเอียดในเรื่องต่าง ๆ ดังต่อไปนี้</p> <p>(๑) ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ</p> <p>(๒) ผลอันพึงประสงค์ ผลสัมฤทธิ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัด</p> <p>(๓) กิจกรรมปฏิรูปที่จะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อประชาชนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับเป้าหมายและตัวชี้วัดของกิจกรรมปฏิรูป หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก ระยะเวลาดำเนินการ ประมาณการวงเงินและแหล่งที่มาของเงิน</p> <p>(๔) ข้อเสนอในการมีหรือแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเพื่อรองรับการดำเนินการโดยเรียงลำดับความสำคัญ และต้องมีรายละเอียดเกี่ยวกับสาระสำคัญของร่างกฎหมาย โดยอาจจัดทำเป็นร่างกฎหมายหรืออาจระบุเป็นหลักการของร่างกฎหมายก็ได้ แต่ต้องมีรายละเอียดเพียงพอที่จะสามารถเข้าใจถึงกลไกและสาระสำคัญในการดำเนินการได้อย่างชัดเจนเพื่อจัดทำเป็นร่างกฎหมายต่อไป รวมทั้งให้ระบุมาตรการทางการบริหารอื่นที่จะนำมาใช้ในการส่งเสริมหรือสนับสนุนการดำเนินการให้บรรลุผล</p>

๒. ความเห็นและประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมในประเด็นรูปแบบการนำเสนอการรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการตามแผนปฏิรูปประเทศว่าต้องมีความชัดเจนและแสดงผลได้อย่างเป็นรูปธรรม

๓. มติที่ประชุม

เห็นชอบร่างระเบียบที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขการจัดทำร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. .... ตามที่เสนอ และมอบหมายสำนักงานฯ ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔.๓ แนวทางการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ ประจำปี

๑. กรรมการและเลขานุการ ได้รายงานให้ที่ประชุมพิจารณาแนวทางการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศประจำปี ซึ่งสำนักงานฯ จะดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ โดยพิจารณาผ่านตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในระดับสากลต่าง ๆ เพื่อให้สามารถประเมินผลในมิติต่าง ๆ ได้อย่างรอบด้าน โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑.๑ สำนักงานฯ จะใช้เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งได้ระบุค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดดังกล่าวในทุกช่วงระยะเวลา ๕ ปี เป็นเกณฑ์ในการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ โดยประกอบด้วย (๑) เป้าหมาย ระดับประเด็นแผนแม่บท จำนวน ๓๗ ตัวชี้วัด และ (๒) เป้าหมาย ระดับแผนย่อย จำนวน ๑๔๐ ตัวชี้วัด ทั้งนี้ สำหรับการประเมินผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ จะนำตัวชี้วัดซึ่งกำหนดเป็นรายกิจกรรมภายใต้แผนการปฏิรูปประเทศแต่ละด้านไว้มาประกอบการประเมินผลของการปฏิรูปประเทศด้วย

๑.๒ การประเมินผลลัพธ์ของแผนงาน/โครงการต่าง ๆ ต่อเป้าหมายการพัฒนา สำนักงานฯ ได้พัฒนาระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSOCR) เพื่อเป็นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการให้หน่วยงานภาครัฐแจ้งรายงานการถ่ายทอดเป้าหมายจากยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ ๒ และระดับที่ ๓ รวมทั้ง ความเชื่อมโยงของผลลัพธ์แผนงาน/โครงการต่อเป้าหมายการพัฒนาในระดับต่าง ๆ เพื่อให้ทราบจำนวนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับค่าเป้าหมายต่าง ๆ และความเชื่อมโยงของแผนงาน/โครงการกับค่าเป้าหมายดังกล่าว ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานด้านการวางแผนสามารถใช้ประกอบในการวางแผนการพัฒนาและการจัดสรรทรัพยากรของประเทศในด้านต่าง ๆ ต่อไป ทั้งนี้ ได้กำหนดให้เวลาหน่วยงานในการรายงานผลผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ ภายใน ๑ เดือนหลังครบไตรมาสดังกล่าว ดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศในรายงานประจำปี โดยกำหนดครบรอบการรายงาน ณ สิ้นปีงบประมาณของทุกปี และให้สำนักงานฯ จัดทำรายงานภายใน ๙๐ วัน หลังจากได้รับรายงานผลจากหน่วยงานต่าง ๆ

๑.๓ สำนักงานฯ จะดำเนินการจัดทำเป็น ๒ รายงาน ได้แก่ (๑) การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และ (๒) การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ โดยมีเค้าโครงรายงาน ดังนี้

๑.๓.๑ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี ประกอบด้วย

- (๑) บทสรุปผู้บริหาร กล่าวถึงสรุปผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ในภาพรวม สรุปประเด็นปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ
- (๒) ส่วนที่ ๑ บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ ตามข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญ และข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง รวมทั้ง สรุปย่อยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๒๓ ประเด็น พร้อมทั้งแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติ และผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ กล่าวถึงผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยแสดงการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติในประเด็นต่าง ๆ และความก้าวหน้าจากการดำเนินการในปีที่ผ่านมา
- (๓) ส่วนที่ ๒ ผลการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวม ๒๓ ประเด็น ประกอบด้วย ๑๔๐ เป้าหมายแผนแม่บทย่อยฯ
- (๔) ส่วนที่ ๓ ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป ประกอบด้วย ปัญหาและอุปสรรค กล่าวถึงประเด็นท้าทายในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และข้อเสนอแนะและการดำเนินการในระยะต่อไป กล่าวถึงข้อเสนอแนะในการขับเคลื่อนการดำเนินการระยะต่อไป เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๓.๒ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศประจำปี

- (๑) บทสรุปผู้บริหาร กล่าวถึงสรุปผลสัมฤทธิ์การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศในภาพรวมในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ และการบรรลุผลตามหมวด ๑๖ ของรัฐธรรมนูญฯ สรุปประเด็นปัญหา และข้อเสนอแนะ
- (๒) ส่วนที่ ๑ บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาและสาระสำคัญของแผนการปฏิรูปประเทศตามข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญ ข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง และผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศในภาพรวม
- (๓) ส่วนที่ ๒ ผลการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศ ด้าน ... กล่าวถึงเรื่องและประเด็นปฏิรูปที่ดำเนินการในแต่ละด้าน
- (๔) ส่วนที่ ๓ ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป ประกอบด้วย ปัญหาและอุปสรรค กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ อาทิ การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศของหน่วยงาน การดำเนินการตามมาตรา ๒๖ และมาตรา ๒๗ ของพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ และข้อเสนอแนะและการดำเนินการในระยะต่อไป กล่าวถึงข้อเสนอแนะของการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศในระยะต่อไป ร่างแผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุงเพิ่มเติม) เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามหมวด ๑๖ ของรัฐธรรมนูญฯ

๑.๔ กรอบระยะเวลาการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปี

- ๑.๔.๑ การนำเข้าข้อมูลรายงานผลการดำเนินการของหน่วยงาน สำนักงานฯ กำหนดระยะเวลาให้หน่วยงานภาครัฐนำข้อมูลผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ ในรอบปีงบประมาณ ผ่านระบบ eMENSUR ให้แล้วเสร็จภายในสิ้นเดือนตุลาคม

และสำนักงานฯ จะดำเนินการจัดทำรายงานฯ ให้แล้วเสร็จตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดภายใน ๙๐ วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงานต่อไป

- ๑.๔.๒ การยกร่างรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปี สำนักงานฯ จะประมวลผลข้อมูลสถานการณ์เป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ข้อมูลการรายงานผลโครงการผ่านระบบ eMENSUR ข้อมูลสถิติทั้งจากภายในและภายนอกประเทศ และจัดเตรียมร่างรายงานฯ ตามกรอบแนวทางข้างต้น ในช่วงเดือนพฤศจิกายน - ธันวาคม
- ๑.๔.๓ การเสนอร่างรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปี โดยร่างรายงานฯ ตามแผนการปฏิรูปประเทศจะนำเสนอที่ประชุมร่วมประธานกรรมการปฏิรูปประเทศพิจารณาให้ความเห็นชอบในช่วงต้นเดือนมกราคมของปีถัดไป
- ๑.๔.๔ การจัดพิมพ์และจัดส่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำนักงานฯ จะดำเนินการจัดพิมพ์รายงานฯ รวมทั้ง จัดส่งให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ผ่านช่องทางต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จประมาณเดือนมกราคมของปีถัดไป เพื่อสร้างการรับรู้ต่อผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศต่อไป

๒. มติที่ประชุม

- ๒.๑ เห็นชอบแนวทางการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ คำโครงการรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้ง กรอบระยะเวลาการจัดทำรายงานฯ ตามที่เสนอ และให้ใช้เป็นแนวทางตั้งแต่การจัดทำรายงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๓ เป็นต้นไป
- ๒.๒ มอบหมายสำนักงานฯ ดำเนินการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีตามขั้นตอนของพระราชบัญญัติจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการดำเนินการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๐ และระเบียบว่าด้วยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๒ โดยให้สำนักงานฯ เร่งดำเนินการจัดพิมพ์รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและตามแผนการปฏิรูปประเทศประจำปี ๒๕๖๓ ให้เพียงพอต่อหน่วยงานในการใช้เป็นข้อมูลประกอบการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนการปฏิรูปประเทศ รวมทั้งในการใช้ดำเนินการแจ้งหัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ได้แก่ ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ อัยการ หรือองค์กรอิสระ และรัฐสภาทราบ ภายในวันที่กรอบระยะเวลาการจัดทำรายงานที่เสนอต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๔.๔ การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ

๑. กรรมการและเลขานุการ ได้รับรายงานความเป็นมาของการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ โดยพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๑๖ กำหนดให้คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติมีอำนาจในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติขึ้น เพื่อพิจารณาจัดทำร่างยุทธศาสตร์ชาติในด้านต่าง ๆ ตามที่คณะกรรมการกำหนด และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการมอบหมาย โดยในแต่ละคณะให้แต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งมีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านนั้น จำนวนไม่เกินสิบห้าคนโดยคำนึงถึงความหลากหลายของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง และช่วงอายุ ทั้งนี้ ในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมหรือภารกิจขององค์กรอิสระ ให้แต่งตั้งผู้แทนจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือองค์กร

อิสระที่เกี่ยวข้องร่วมเป็นกรรมการด้วย ซึ่งนายกรัฐมนตรีในฐานะประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ โดยมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๐ ได้แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านต่าง ๆ จำนวน ๖ คณะ และต่อมาได้มีกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติลาออก จากตำแหน่งไปบางส่วน

๒. กรรมการและเลขานุการ ได้เสนอที่ประชุมพิจารณารายชื่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติทั้ง ๖ ด้าน ซึ่งสำนักงานฯ ได้รับมอบหมายจากรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ดำเนินการหาบุคคลผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อประกอบการเสนอแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และปรับเปลี่ยนฝ่ายเลขานุการทุกคณะเป็นผู้บริหารของสำนักงานฯ เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ต่อมานายกรัฐมนตรีในฐานะประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๑๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ ให้เสนอคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติพิจารณาการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และร่างประกาศคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติฯ ซึ่งกำหนดขอบเขตภารกิจและวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติจนถึงวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๕ อันครบกำหนดห้าปีนับจากวันแต่งตั้งครั้งแรก ทั้งนี้ รองประธานกรรมการคนที่ ๓ ได้เสนอให้เพิ่มเติมกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงซึ่งที่ประชุมได้เห็นชอบด้วย โดยมีรายชื่อคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง ๖ ด้าน ดังนี้

๒.๑ ด้านความมั่นคง

(๑)	พลเอก สมศักดิ์ รุ่งสิตา	ประธานกรรมการ
(๒)	นายปณิธาน วัฒนายากร	กรรมการ
(๓)	พลเรือเอก ประสาน สุขเกษตร	กรรมการ
(๔)	นายวันชาติ สันติบุญชร	กรรมการ
(๕)	นายสุวิทย์ สิมะสกุล	กรรมการ
(๖)	นางอักษรศรี พานิชสาส์น	กรรมการ
(๗)	นายบรรสาน บุณนาค	กรรมการ
(๘)	นางบุษยา มาทแล็ง	กรรมการ
(๙)	พลอากาศเอก ชัยพฤกษ์ ดิษยะศริน	กรรมการ
(๑๐)	นายฐากร ตัณฑสิทธิ์	กรรมการ
(๑๑)	พลเรือเอก ทวีวุฒิ พงศ์พิพัฒน์	กรรมการ
(๑๒)	นายชูเกียรติ มาลินีรัตน์	กรรมการ
(๑๓)	พลตำรวจโท สราวุฒิ การพานิช	กรรมการ
(๑๔)	นางวัลย์พร รัตนเศรษฐ์	กรรมการ
(๑๕)	นายวิโรจน์ นรารักษ์	กรรมการและเลขานุการ

๒.๒ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

(๑)	นางอรชกา สิบญูเรือง	ประธานกรรมการ
(๒)	นายจรัส งามวิโรจน์เจริญ	กรรมการ
(๓)	นายปพนธ์ มิ่งคละณะกุล	กรรมการ
(๔)	นายธฤต จรุงวัฒน์	กรรมการ
(๕)	นายวิบูลย์ คุสกุล	กรรมการ
(๖)	นางวันทนีย์ จิราธิวัฒน์	กรรมการ
(๗)	นางสาวอรกัญญา พิบูลธรรม	กรรมการ
(๘)	นายอัศวิน เตชะเจริญวิกุล	กรรมการ
(๙)	นายศักดิ์ดา ธนิตกุล	กรรมการ
(๑๐)	พันเอก นาฬิกาอดิศักดิ์ แสงสนิท	กรรมการ
(๑๑)	นายจิรุตต์ อิศรางกูร ณ อยุธยา	กรรมการ
(๑๒)	นายชาติศิริ โสภณพานิช	กรรมการ
(๑๓)	นายสุรียนต์ ธีรกิจงานุกิจ	กรรมการและเลขานุการ

๒.๓ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

(๑)	นายฤทธิพงษ์ กิรติกร	ประธานกรรมการ
(๒)	นายดิลกะ ลัทธพิพัฒน์	กรรมการ
(๓)	นายนนทิกร กาญจนะจิตรา	กรรมการ
(๔)	นางสาวปิยะธิดา ประดิษฐ์บาทุภา	กรรมการ
(๕)	นายวรเวศม์ สุวรรณระดา	กรรมการ
(๖)	นายวรากรณ์ สามโกเศศ	กรรมการ
(๗)	นางสาววลัยรัตน์ ศรีอรุณ	กรรมการ
(๘)	นายศักดิ์ชัย อุ่ณจิตติกุล	กรรมการ
(๙)	นายสารัชต์ รัตนาวะดี	กรรมการ
(๑๐)	นายสมประสงค์ บุญยะชัย	กรรมการ
(๑๑)	นายพงษ์ชัย อธิคมรัตนกุล	กรรมการ
(๑๒)	นางชฎาทิพย์ จุตระกูล	กรรมการ
(๑๓)	นายเฉลิมพล ปุณโณชก	กรรมการ
(๑๔)	นางสาวจินางค์กุล โรจนนันต์	กรรมการและเลขานุการ

๒.๔ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

(๑)	นายเอ็นนู ซื่อสุวรรณ	ประธานกรรมการ
(๒)	นายประพัฒน์ ปัญญาชาติรักษ์	กรรมการ
(๓)	นายพลากร วงศ์กองแก้ว	กรรมการ
(๔)	นายวรพล ไสศติยานุรักษ์	กรรมการ
(๕)	นางวิพรรณ ประจวบเหมาะ	กรรมการ
(๖)	นายศิริชัย ไม้งาม	กรรมการ
(๗)	นายสุรเดช เดชคุ้มวงศ์	กรรมการ
(๘)	นางสีลาภรณ์ บัวสาย	กรรมการ
(๙)	นายธนวรรณ พลวิชัย	กรรมการ
(๑๐)	นางธนวดี ทำจิ้น	กรรมการ
(๑๑)	นางวณิ ปิ่นประทีป	กรรมการ
(๑๒)	นายเอนก มีมงคล	กรรมการและเลขานุการ

๒.๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๑)	นายธนวัฒน์ จารุพงษ์สกุล	ประธานกรรมการ
(๒)	นายธรรม์ อารังนาวาสวัสดิ์	กรรมการ
(๓)	นางสาวนิศรา การุณอุทัยศิริ	กรรมการ
(๔)	นางบรรณโสภิษฐ์ เมฆวิชัย	กรรมการ
(๕)	นายเผด็จศักดิ์ จารยะพันธุ์	กรรมการ
(๖)	นายพิสุทธิ์ เพ็ชรมนกุล	กรรมการ
(๗)	นายสุวัช สิงห์พันธุ์	กรรมการ
(๘)	นายอานนท์ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา	กรรมการ
(๙)	นางสาวลดาวัลย์ คำภา	กรรมการ
(๑๐)	พลโท ชัยยุทธ พร้อมสุข	กรรมการ
(๑๑)	นางสาวนุชจรี วงษ์สันต์	กรรมการและเลขานุการ

๒.๖ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

(๑)	นายพงศ์โพยม วาศภูติ	ประธานกรรมการ
(๒)	นายทรงศักดิ์ วงศ์ภูมิวัฒน์	กรรมการ
(๓)	นายทศพร ศิริสัมพันธ์	กรรมการ
(๔)	นายภักดี โพธิศิริ	กรรมการ
(๕)	นายวิพล กิติทัศน์าสสรชัย	กรรมการ
(๖)	นายวุฒิสาร ตันไชย	กรรมการ

(๗)	นายสกนธ์ วรรณวัฒนา	กรรมการ
(๘)	นายสรารัฐ เบญจกุล	กรรมการ
(๙)	นายสุเมธ รอยกุลเจริญ	กรรมการ
(๑๐)	นายชาญเชาวน์ ไชยานุกิจ	กรรมการ
(๑๑)	นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
(๑๒)	นางเมธินี เทพมณี	กรรมการ
(๑๓)	นางสาวอ้อนฟ้า เวชชาชีวะ	กรรมการ
(๑๔)	นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	กรรมการ
(๑๕)	นายวันฉัตร สุวรรณกิตติ	กรรมการและเลขานุการ

๓. **มติที่ประชุม** เห็นชอบการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน ๖ คณะ ตามที่เสนอ และมอบหมายให้สำนักงานฯ ดำเนินการตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ (ถ้ามี)

๑. **รองประธานกรรมการคนที่สอง (ประธานในที่ประชุม)** ได้กล่าวขอขอบคุณกรรมการ (ผู้ทรงคุณวุฒิ) นายเทียนฉาย กีระนันทน์ ที่ใช้ความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ในฐานะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติอย่างเต็มความสามารถ อันเป็นประโยชน์ต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติอย่างยิ่ง เนื่องจากนายเทียนฉาย กีระนันทน์ จะดำรงตำแหน่งจนครบอายุเจ็ดสิบห้าปีบริบูรณ์ และจะพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา ๑๒ (๖) ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๓ ในกรณีนี้ กรรมการ (นายวิษณุ เครืองาม) เห็นสมควรให้คณะกรรมการมอบหมายให้สำนักงานฯ เสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ประธานกรรมการให้ความเห็นชอบและนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง ตามมาตรา ๑๒ (๖) ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ต่อไป
๒. **มติที่ประชุม** มอบหมายให้สำนักงานฯ เสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อให้ประธานกรรมการให้ความเห็นชอบและนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง ตามมาตรา ๑๒ (๖) ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ ต่อไป

เลิกประชุม ๑๓.๐๐ น.

(นายดนุชา พิชยนันท์)

รองเลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผู้ช่วยเลขานุการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

(นายทศพร ศิริสัมพันธ์)

เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

กรรมการและเลขานุการ

ผู้ตรวจรายงาน